

Naše Topoľčianky

júl, číslo: 3/2005, Dvojmesačník obyvateľov obce Topoľčianky

Pozvánka na kultúrne leto 2005 v Topoľčiankach

Kultúra. Pojem, ktorý sa dá len ťažko definovať niekoľkými slovami.

No v poslednom období mám dojem, akoby to bol politický kapitál, tovar za primerané peniaze. Pre mnohých je to len abstraktný pojem alebo len niečo nepodstatné. Peniaze. Sú naozaj všemocným elixírom na kultúru tak ako sa to neustále opakuje v médiách z úst „zainteresovaných“?

Kolko sme sa napočúvali o potrebných miliónoch na dostavbu nezmyselne megalomanského Národného divadla, o kríze v kultúre, o nekultúrnosti. Skutočne, kultúra v rukách politiky je len investovaný kapitál do masy voličov. Kultúra tu však vždy bola a aj bude, kým

človek bude pocitovať potrebu naplnenia vnútorného sebauspokojenia. Kultúrne cítenie sa prejavovalo vždy aj za najťažších podmienok. Živým a jedinečným dôkazom je pre nás jedinečná architektúra, folklór a tradície. Pritom naši predkovia žili viac než v skromných podmienkach. Dalo by sa povedať, že skromnosť v materiálnych statkoch vyvážilo bohatstvo v duchovnej oblasti. Ale aj veľikáni v umení neboli žiadni boháči. Spisovatelia, básnici, maliari, herci a mnohí iní neoplyvali majetkom. Pravdaže často práve tí majetní podporovali umenie. Ale to len dokazuje, že materiálne bohatstvo nemôže človeka v plnej miere uspokojiť. Človek je aj duchovnou bytosťou túžiacou po duchovnom zážitku. A tu je spojnica medzi kultúrou a materiálnymi potrebami. Musí byť medzi nimi rovnováha! Ne nechajme sa preto otupovať kultúrou, ktorú nám ponúkajú z obrazoviek za účelom zisku

v podobe bezduchých reality šou, filmov plných násilia a nekonečných seriálov.

Každý máme v sebe skrytú potrebu nasýtiť dušu. Neuspokojený hlad duše prináša nepokoj, ktorý využívajú manipulátori na dosiahnutie svojich cieľov. Urobme proti tomu niečo!

Hoci aj návštevou predstavení kultúrneho leta v Topoľčiankach. Potešme sa tónmi hudby a atmosférou histórie, ktorú zo skromných prostriedkov prinášajú organizátori aj pre vaše naplnenie.

Roman Kazík

Topoľčianky opäť privítajú pútnikov

Katolícka cirkev podľa svojich učiteľov je cirkvou putujúcou. Cieľom je kráľovstvo nebeské, kam smeruje túžba každej duše. Už od počiatku dejín cirkvi boli púte veriacich významnou časťou viery. Prvé a doteraz najpôsobivejšie bolo putovanie na miesta pôsobenia Ježiša Krista. Môcť prechádzať po miestach narodenia, pôsobenia a obety Božieho syna má dodnes mocný duchovný zážitok. Tu pútnik prežíva intenzívne svoju vieru, zhmotňuje sa jeho predstavy a podania novozákonných textov sú akoby sprítomnené v nemom kamení posvätných miest. Vynaložená materiálna a telesná námaha púte vtedy dostáva duchovný zmysel. Je to naša obeta za absolútnu obetu Božieho syna. Podobne vnímala aj svoju da-

kovnú púť Alžbeta Rákoczyová - Erdődyová za víťazstvo kresťanských vojsk nad Turkmi v bitke pri Viedni v roku 1683. Jej duchovný zážitok mal ovocie v odhodlaní preniesť úctu ku svätému životu Panny Márie v Bratstve sv. škapuliára do našich krajov bližšie k veriacemu ľudu. V tých dobách tak ako aj teraz nemá možnosť každý navštíviť Svätú zem alebo sídlo pápeža v Ríme, a tak miesta ako sú Topoľčianky ponúkajú veriacim priateľ a čas na prežívanie spoločenstva viery a nádeje tak potrebnej v živote kresťana. A boli to práve Topoľčianky, ktoré aj v nedávnych časoch ateizácie vytvárali ostrov útechy. Tu nám po všetky tie roky Škapuliarska matka vlievala silu v skúškach, ktoré sme podstupovali v dennom zápase o vieru. S od-

stupom času možno povedať, že púte so svojou účasťou boli aj vonkajšou formou protestu proti ideológii štátu.

V dnešných dňoch sa zdá, akoby sa tento zápas skončil. Opak je však pravdou. Útok ateizmu dostal len nové meno - liberalizmus a nové zbrane v podobe konzumnej spoločnosti. Človek sa stáva materiálnou bytosťou ovládanou pudmi. Takému poňatiu človeka je potrebné povedať rozhodné NIE! V tomto zápase tak ako pred storočiami pred viedenskými bránami stojí nepriateľ v boji proti ktorému máme posilu v Škapuliarskej Panne Márii. Preto prijmite pozvanie nebeskej panny a obnovte silu viery v jej božského syna, v spoločenstve Bratstva sv. škapuliára v Topoľčiankach. RR

PROGRAM KULTÚRNEHO LETA 2005

Program sa uskutoční na nádvorí ZÁMKU Topoľčianky.

3. júl 17.00 h - *MDO Topoľčanček* - Zahájenie kultúrneho leta 2005

10. júl 17.00 h - *Inovec* - folklórny súbor

24. júl 17.00 h - *Carmina Vocum* - spevácky zbor

31. júl 17.00 hod. - *Katarínka, Skerešovanka* - detský spevácky súbor

7. august 17.00 h - *Robo Kazík* - spevák

14. august 17.00 h - *Podhršovan* - dychový súbor, *Topoľnica* - folklórna skupina

21. august 17.00 h - *MD Obyčanka*

28. august 17.00 h - *Skýcovanka* - dychová hudba

Za finančnú podporu jednotlivých súborov ďakujeme sponzorom z Topoľčianok, ktorými sú: **Vinárske závody, s.r.o., Národný žrebčín, š.p., Global Progres, a.s. Šampiňonáreň, Gazdovský hostinec, s.r.o., Milla Top, s.r.o., Zámocká vináreň - Rastó Šabo, Obecný úrad Topoľčianky a Jednotný majetkový fond zväzov odborových organizácií v SR.**

Pätnásť rokov MO MS V Topoľčiankach

Miestny odbor Matice slovenskej bol obnovený 27. decembra 1989 z podnetu Anny Lukáčovej. Na výzvu miestnym rozhlasom sa do Domu kultúry a služieb zišlo v toto popoludnie 67 občanov, ktorí boli členmi MO MS pred jej zrušením, ale i nových, ktorí o matičnú myšlienku mali záujem. A bolo rozhodnuté - MO MS po 20 rokoch zákazu - „prerušená činnosť členských základní“ v Topoľčiankach opäť ožil.

Celá činnosť za uplynulých pätnásť rokov bola napojená na ústredné orgány MS. Mali sme však aj svoj cieľ - spoznávať hlavne históriu našej obce, Slovenska a Slovákov. Zamerali sme sa najmä na obdobie dvadsiateho storočia, počas ktorého Slovensko prešlo zložitými obdobiami - veď naša história sa od európskej oddelil nedá. Hľadali sme objektívnu pravdu o jednotlivých obdobiach a o ľuďoch - štátnikoch a politikoch, ktorí v nich pôsobili. Za tým účelom sa organizovali mnohé „národné púte“, pri ktorých sme navštevovali najmä miesta a mestá naviazané na tú časť histórie, ktorá bola zamlčovaná alebo tendenčne podávaná.

Bohatú činnosť za uplynulých

15 rokov sme si pripomenuli na členskej schôdzi 14. novembra 2004. Pokračovaním „spomínania“ bola členská schôdza 15. mája 2005 pri lipe, ktorú matičiari slávnostne zasadili 6. mája 1990 - teda pri MATIČNEJ LIPE.

Pri jubileu sa dávajú aj podarúčky. Spomienkovou knihou boli odmenení matičiari, ktorí lipu zasadili: Bohuslav Žarnovičan, Gejza Bielik a Roman Kováč. Starosta obce Topoľčianky p. Juraj Mesko odmenil pamätnou plaketou a pamätným listom predsedkyňu MO MS p. Annu Lukáčovú a podpredsedu MO MS p. Romana

Kováča. Vyzdvihol ich činnosť nielen v MO MS, ale v kultúre všeobecne: národopisné múzeum, účinkovanie v kultúrnych súboroch a ako poslanci obce počas viacerých volebných období usmerňovali kultúru v obci.

Slávnostný kolorit schôdzi pri MATIČNEJ LIPE dodala folklórna skupina TOPOLNICA - kolektívny člen MO MS pod vedením súrodencov Margity Opálenej a Miroslava Bielika a recitátorka Veronika Bieliková.

Vďaka všetkým, ktorí sa tohoto matičného stretnutia zúčastnili.

Alena Orolínová

Už 80 rokov znie hlahol našich zvonov

Výsledok každej vojny sa dá vyjadriť stručne: utrpenie a smrť nespočetného množstva ľudí, nevyčísliteľného množstva ľudí, nevyčísliteľné škody na prírode a hospodárstve štátov a nenahraditeľné straty na kultúrnych a historických pamiatkach.

Takáto bola bilancia aj prvej svetovej vojny (1914-1918). V tom čase Slovensko bolo súčasťou rakúsko-uhorskej monarchie. Ako sa dotklo toto vojnové šialenstvo Topoľčianok? V prvom rade treba s pietou a úctou spomenúť 51 padlých občanov, ktorí zahynuli na rôznych frontoch Európy. Ďalej to bol nedostatok potravín, rekvirácie úrody pre zásobovanie armády a keď dochádzali suroviny na výrobu zbraní, hlavne kanónov, siahlo sa bez milosti na to, čo bolo národu posvätné - strhávali a zhadzovali sa zvony z kostolných veží. A tak teda stíchli mestá, dediny a i naša obec. Zvony, ktoré ohlasovali bohoslužby, smrť občanov či rôzne živelné pohromy - ich hmota pretavená mala slúžiť na zabíjanie a skazu.

Všetko má však raz svoj koniec. Skončila sa aj prvá svetová vojna podpísaním mieru 11. novembra 1918 v Compiègne vo Francúzsku. Európa zmenila svoju tvár. Rozpadlo sa Rakúsko-Uhorsko, vznikli nové štáty, medzi nimi i Česko-Slovenská republika. Život sa vracal pomaly do mierových koláží. Chov ušľachtilých koní, ktorému sa v Topoľčiankach venovali Habsburgovci, stal sa základom Štátneho žrebčínku, ktorý pripadol pod správu Ministerstva zeméďelstvá v Prahe. Štátny žrebčín prebral i patronát nad obcou v prípade nutných pomocných prác. Stali sme sa tiež letným sídlom prezidenta republiky.

Čosi však Topoľčiankam veľmi chýbalo - boli to zvony. Z podnetu pána dekana J. Jakoboviča a obecných činiteľov začali sa za týmto účelom robiť finančné zbierky. Divadelní ochotníci hrali divadlá a čistý zisk venovali na zvony. Našli sa i miestni, lepšie situovaní občania, ktorí na tento účel venovali väčšie sumy. To však bolo všetko málo. Hlavným darcom financií bol „slávny patrón“ - Ministerstvo zeméďelstvá v Prahe. Pripel sumou 46 760,- Kčs. Zbierky a podpory veriacich činili 8 336,90 Kčs. Za tieto peniaze prišli do Topoľčianok v máji 1925 štyri zvony. Objednávka na vyhotovenie zvonov bola zadaná firme BRATIA FISCHER v Trnave.

Prípravy na prijatie zvonov hýbali celou dedinou. Pripravovali sa vence, množstvo kvetov, boli postavené dve slávohrány, vyzdobili železničnú stanicu, kde boli zvony dovezené, na vyumývané rebrináky preložené a patrične okrášlené 10. mája 1925. V nedeľu boli do troch povozov zapriahnuté po dva páry volov, ktoré pomaly, ale istým krokom previezli bezpečne ku kostolu tri zvony. Povozy boli doprevádzané družicami v krojoch, ktoré mali v rukách girlandy zo zelene a na vozoch pri zvonoch boli malé dievčatká - družičky s kvetmi v rukách. Najmenší štvrtý zvon „umieráčik“ niesli na márach remeselnícke devy, v rukách držali biele kvety s čiernymi stuhami. Pri kostole boli

zvony zložené a posvätené. Slávnostnú príležitostnú kázeň mal p. dekan Jakobovič. Ku cti slúži, že za pomoci vtedajšej techniky zvony do večera boli na vežu vyzdvihnuté, upevnené a prvý raz sa niesol dedinou a okolím ich vzácny a dlho očakávaný zvuk. Celé podujatie doprevádzala dychová hudba.

Aké zvony máme teda na našej kostolnej veži?

1. Váha zvonu: 758 kg s nápisom: „Ježišu, Mária a Jozefe, orodujte za nás, pridite nám na pomoc, zachovajte nás. Venoval slávny patronát - Topoľčianky 1925. Liali bratia Fischer v Trnave.“ Zvon je napojený na vežové hodiny - bije celé hodiny.
2. Váha zvonu: 364,5 kg - bije štvrt a pol hodiny. Nápis znie: „Svätá Katarína, patronka nášho chrámu, oroduj za nás. Venoval slávny patronát - Topoľčianky 1925. Liali bratia Fischer v Trnave.“
3. Váha zvonu: 196 kg. Nápis znie: „Panna Mária Karmelská, prijmi milostive pod ochranu rodiny naše. Venoval slávny patronát a rímskokatolícki veriáci 1925. Liali bratia Fischer v Trnave.“
4. Umieráčik, váha 35 kg. Nápis znie: „Svätý Jozef, stoj pri nás v poslednom našom smrteľnom boji. Venujú rímskokatolícki veriáci z Topoľčianok, 1925.“

Hlahol uvedených zvonov je hodný katedrály. Vežové hodiny zakúpil p. dekan J. Jakobovič. Inštalované boli v roku 1927. Takáto slávna je história našich zvonov.

Anna Lukáčová

1686 - 2005 „Ku Márii, ku milej Matičke...“

Rímskokatolícky farský úrad v Topoľčiankach pozýva Božie deti na tohtoročnú škapuliarsku púť 16. - 17. júla 2005

Program:

Tríduum pred púťou (trojdňová duchovná príprava)

13. júla o 18.00 h Sv. omša „S Máriou kontemplovať Kristovu tvár“ - ThDr. Ing. Anton Solčiansky, PhD.

14. júla 18.00 h Sv. omša „Mariánska úcta a Eucharistia“ (Mons.ThLic. Marián Dragúň)

15. júla 18.00 h Sv. omša „Urobte všetko, čo Vám povie“ (Mons. ThLic. Marián Gavenda)

Sobota - 16. júla

15.00 h Sviatosť zmierenia
17.00 h Prijatie do Škapuliara (pri kríži pod lipou)

18.00 h Krížová cesta pre slovenských pútnikov pod vedením seminaristu (začiatok od kríža pred kostolom)

Sv. omša pre maďarských pútnikov v kostole (Mgr. Dušan Dúbravický)

Krížová cesta pre maďarských pútnikov

19.00 h Prijatie do Škapuliara (pri kríži pod lipou)

20.00 h Koncelebrovaná sv. omša na Kalvárii (hlavný celebrant J. Exc. Mons. Jozef Koukl, litoměřický emeritný biskup)

Po sv. omši sviečkový sprievod do kaplnky v zámku

Litánie v zámku
Slávnostné eucharistické požehnanie z balkóna zámku
Mládežnícky program na Kalvárii

24.00 h Mládežnícka sv. omša na Kalvárii (Mgr. Branislav Popelka)

Nedeľa 17. júla

5.30 h Sv. omša pre slovenských pútnikov v kostole

6.00 h Sv. omša pre maďarských pútnikov v zámockej kaplnke (Mgr. Igor Písečný)

7.00 h Sv. omša pre slovenských pútnikov v kostole (ThLic. Daniel Dian)

8.30 h Slávnostná sv. omša pre maďarských pútnikov v kostole

9.30 h Prijatie do Škapuliara (pri kríži pod lipou)

10.30 h Slávnostná koncelebrovaná sv. omša na Kalvárii s prítomnými otcami biskupmi

16.00 h Hodinky ku Škapuliarskej Panne Márii (v kostole)

Všetkých pútnikov s radosťou očakávame!

RKFÚ Topoľčianky

Na slovíčko, pán riaditeľ...

Majú za sebou rok tvrdej a náročnej práce. Práce s mladou generáciou, práce čoraz ťažšej a zodpovednejšej. No nielen to. Museli sa popasovať s množstvom problémov, výchovných, personálnych, finančných. Ich 1. školský rok vo funkcii uplynul, je teda čas zrekapitulovať ho. Na to, ako ho vidia a hodnotia sme sa opýtali riaditeľa ZŠ Mgr. Jozefa Baráta a jeho zástupkyne Mgr. Jaroslavy Fábryovej.

Bol to skutočne veľmi náročný šk. rok. Zrekapitulovať celý rok podrobne sa tu nedá, pokúsím sa priblížiť aspoň niektoré dôležité momenty. V tomto školskom roku sa prvýkrát na financovanie mimoškolského záujmového vzdelávania začínajú používať vzdelávacie poukazy. S ich zavedením bolo spojené veľa administratívnej práce, ale počet žiakov, ktorí trávili svoj voľný čas pod odborným dozorom sa oproti predchádzajúcim rokom podstatne zvýšil. Hneď začiatkom roka dochádzalo k rôznym personálnym zmenám, ktoré sme museli promptne riešiť. Samozrejme každá zmena počas rozbehnutého roka mala dopad aj na zmeny v rozvrhu, ale aj napriek tomu sme zvládli a zabezpečili chod výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby sme neporušili smernice či vyhlášky. O tom, že sa nám to podarilo svedčí i hodnotenie v záverečnej správe školskej štátnej inšpekcie, ktorá vykonala v dňoch 4. - 8. aprí-

la 2005 komplexnú inšpekciu v našej škole. Nájdeme tam konštatovanie, že škola je na dobrej úrovni a dosiahla lepšie výsledky ako boli priemerné krajské a celoslovenské výsledky v minulom roku. Okrem výchovno-vzdelávacej práce sme museli veľa pozornosti venovať údržbe a zvelaďovaniu priestorov v areáli školy. Výsledkom sú vymenené radiátory v telocvični, zakúpenie stoličiek do zborovne školy, výmena dverí od šk. ihriska, výmena a oprava potrubia a rozvodov kúrenia v dĺžke 25 m. No a poslednou novinkou je úprava hlavného prístupového chodníka pred budovou školy a položenie zámkovej dlažby 120 m². Preto by som chcel podakovať OcÚ, všetkým sponzorom, rodičom a zástupcom firiem za obetavú prácu a pomoc, ktorú nám pri všetkých prácach poskytli.

Brány škôl sa pomaličky zatvárajú, všetci sa tešia na zaslužený oddych počas prázdnin. No pre Vás to znamená mať priestor na realizáciu ďalších Vašich plánov. Alebo sa mylím?

Ty vieš, že sa nemýliš. Škola sa počas prázdnin nezatvára. Hneď v júli sa začína s „veľkým upratovaním“. Vedenie školy bude pracovať na posledných prípravách organizačného zabezpečenia a chodu školy v novom šk. roku. Bude sa robiť aj rekonštrukcia sociálnych zariadení na prízemí, malovať kuchyňa a okrem toho plánujeme sprístupniť školu žiakom v určených hodinách a tak im umožniť prístup na Internet.

Našich mladých čitateľov bu-

de určite zaujímať, či chystáte aj nejaké zmeny, resp. novinky, na ktoré sa môžu tešiť?

K zmenám určite príde, v prvom rade chceme skvalitniť vyučovací proces a zabezpečiť modernejšiu a kvalitnejšiu techniku. Naďalej chceme pozývať na stretnutia so žiakmi známe osobnosti z nášho života a v krúžkovej činnosti naplniť požiadavky rodičov a žiakov.

A ešte jedna otázka. Škola znamená v šk. roku nejeďen úspech. Možno to nebude ľahké, ale skúste si spomenúť, ktorý považujete práve Vy za ten najväčší?

To je veľmi ťažká otázka. Každý jeden úspech je úspechom. Dobre umiestnenia detí na súťažiach, účasť žiačky Z. Orolinovej na celoslovenskej súťaži Šaliansky Matko, druhé miesto žiačky M. Balčirákovvej z 9. A na šk. MS v orientačnom behu, postup T. Bachana z 5.A do celoslovenského kola biologickej súťaže „Liečivé rastliny“, prijatie deviatkov na stredné školy, spokojný detský úsmev.

Mohla by som pokračovať ďalej. Posledným úspechom bolo I. miesto K. Rybárovej z 2.A v celoslovenskej výtvarnej súťaži vyhlásenej poisťovňou Sideria a takisto III. miesto M. Kováča z 5.A v tejto istej súťaži.

No a ja Vám v mene svojom i v mene ďalších rodičov a priaznivcov želim i napriek Vaším pracovným plánom veľa oddychu, menej starostí a veľa síl do ďalšieho šk. roku.

Za rozhovor ďakuje Mgr. Eva Chrapková

Zo života „hornej škôlky“

Koniec školského roka v našej MŠ znamená čas výletov. Tak to bolo aj tohto roku. Zorganizovali sme výlet do ZOO v Bratislave, ktorý bol zároveň aj jedným z mnohých prekvapení pre deti k sviatku MDD. V to teplé slnečné ráno deti v doprovode rodičov, starých rodičov a pani učiteľiek nastúpili do autobusu. Ten razom ožil veselým džavotom a spevom detí. Na parkovisku pred ZOO nemohla ujsť našej pozornosti veľká laba dinosaura. A práve dinosaury boli pre naše deti tou najväčšou atrakciou. Už počas prehladky ZOO sme počuli z dialky doliehajúce nezvyčajné zvuky, ktoré nás priviedli pred dinopark. Niektoré dinosaury sa hýbali, pričom budili dojem, že sú živé. Deti pri pohľade na obrovské zvieratá hneď spozorneli a svojimi malými rúčkami sa pevne pridržali svojich blízkych. Pre deti to bol rozhodne

veľký a nezabudnuteľný zážitok, výlet sa šťastne skončil aj napriek defektu autobusu na spiatocnej ceste. Další deň sa niesol v znamení športu a hier. Všetky deti sa snažili podať čo najlepšie športové výkony a tie boli odmenené diplomami. V stredu, na MDD, deti zažili ďalšie prekvapenie. V DKS sa konalo divadelné predstavenie pod názvom „Snehulienka a sedem trpaslíkov“. Veľké a stredné deti po dobrom obede čakala ešte návšteva zámku v Topoľčiankach. Deti sa nemohli dočkať, kedy sa pozrú do izieb, v ktorých podľa ich predstáv žili králi a princezná. Pani sprievodkyňa deti zahŕňala množstvom otázok, na ktoré im ohotne odpovedala. Chlapcov najviac zaujala miestnosť, v ktorej boli všakovské starodávne zbrane. V zámočkej kupole s výbornou akustikou si deti zaspievali obľúbenú pesničku. Cestou zo zámku boli deti šťastné hneď dvakrát: zažili a videli veľa nového a v to popoludnie nemuseli oddychovať vo svojich postieľkach. Na záver týždňa sme sa spoločne vybrali na turistický pochod k jaskyni v našom parku. Tu sme zapálili kahančeky, deti sa pomodlili i posilnili na ďalšiu cestu. Na blízkej lúke sme sa vybehali, zasúťažili a zaspievali. Po návrate a dobrom obede sa unavené deti uložili k spánku. Takýto bol týždeň detskej radosti v MŠ na Cintorínskej ulici. Bol to týždeň nielen zábavy, športu, ale aj poznávania. Ďakujeme všetkým, ktorí deťom pomohli spríjemniť tieto krásne chvíle.

Jana Balčiráková
za kol. MŠ na Cintorínskej ul.

Strom premien

Aktuálne potreby súčasného životného prostredia nútia človeka, aby sa zaktivizoval a urobil pre záchrana života na Zemi maximum. Pozitívna zmena môže nastať len dlhodobou a cielavedomou aktivi-

tu ľudí celého sveta. Najväčšiu nádej vkladáme do našej budúcej generácie detí.

„Chytil som motýľa a zahynul mi v dlani.“

Odrhol som kvietok, zvädol mi.

Pochopila som, že prírody sa môžeme dotýkať iba srdcom.“

Dominanty Topoľčianok

Výstava žiackych výtvarných prác sa konala v tomto šk. roku už ôsmykrát. Naši žiaci sa umiestňovali v celoslovenských a medzinárodných súťažiach a tak sa stávalo, že tie najlepšie práce na výstave vždy chýbali. Naša škola v spolupráci s OcÚ

ďalších desať prác. Víťazom odovzdal vecné ceny a diplomy starosta obce p. Juraj Mesko a riaditeľ ZŠ Mgr. Jozef Barát na vernisáži žiackych výtvarných prác. Všetkých trinásť prác si bolo možné prezrieť na výstavke výtvarných prác žiakov ZŠ

po prvýkrát vyhlásila vlastnú výtvarnú súťaž. Jej prvý ročník mal názov „Dominanty Topoľčianok“ a súťaž bola vyhlásená v prvom čísle školského časopisu TOP ŠKOLÁK. Z odovzdaných 114 prác vybrala komisia tri najlepšie práce a ocenila

a MŠ Cintorínska ul., ktorá sa začala práve vernisážou 31. 5. 2005 a pokračovala do 3. 6. 2005. Na záver by som chcela podakovať OcÚ a jeho pracovníkom za umožnenie a pomoc pri realizácii tejto výstavy.

Mgr. Jaroslava Fábryová

V duchu tohoto motta pracuje Sekcia environmentálnej výchovy pri Materskej škole na ulici SNP v Topoľčiankach. Táto materská škola je svojou polohou priam predurčená na plnenie najrozmanitejších úloh v oblasti environmentálnej výchovy detí predškolského veku. Od roku 1997 je členom národnej siete škôl podporujúcich zdravie.

12. mája 2005 sme organizovali 3. ročník medzinárodnej environmentálnej výstavy detí predškolského veku pod názvom „Strom premien“. Sprievodnými akciami výstavy boli odborné prednášky riaditeľa Správy CHKO Ponitrie Ing. Radimíra Siklienku a Ing. Kataríny Béréšovej zo Slovenskej agentúry životného prostredia, Stredisko environmentálnej výchovy Dropie. Zaujímavé bolo pozorovať deti ako sa bezprostredne zapájajú v aktivačnom divadielku „Čvirik“ a vidieť, ako zanietene vyrábajú v tvorivých dielnach zvieratká. Túto aktivitu prezentovala Ing. Mária Harmatová z CVČ Domino v Nitre.

Environmentálnou výstavou žila celá materská škola a naši hostia - učiteľky materských škôl okresu Zlaté Moravce. Všetci sme obdivovali práce detí nielen zo Slovenska, ale aj z Talianska a Srbska. Vďaka patrí spoluorganizátorom tohoto naozaj vydareného podujatia Krajskému osvetovému stredisku v Nitre, Správe CHKO Ponitrie a Obecnému úradu v Topoľčiankach.

Zuzana Siklienková
ved. environ. sekcie
pri MŠ na ul. SNP

Informácie starostu o činnosti v obci

Vážení spoluobčania!

V mojom príspevku by som Vám chcel priblížiť najdôležitejšie aktivity jednak z oblasti kultúrno-spoločenského života v obci a tiež aktivity investičné, ktoré už zrealizované boli, ale aj tie, ktoré plánujeme uskutočniť v najbližšom čase.

Ako prvé by som spomenul z môjho pohľadu veľmi vydarené podujatie a to 1. máj - Deň otvorených dverí v Národnom žrebčínne a začiatok turistickej sezóny v Topoľčiankach. Aj keď v tomto roku pripadol tento deň na nedeľu, zavítalo do našej obce veľké množstvo návštevníkov - odhadom okolo 6 000. Som veľmi rád, že sa s priaznivým ohlasom stretol aj sprievodný program, ktorý sa uskutočnil v strede obce. Veľa návštevníkov aj domácich obyvateľov si pochutnalo na výbornom guláši z diviny, ktorý pripravili pracovníci Lesov OZ Topoľčianky, či posedelo pri pohárikú kvalitného vína z produkcie Vinárskych závodov Topoľčianky. Hneď vo vedľajšom stánku prezentovala svoje produkty (šampiňóny) známa spoločnosť, ktorá sídli v našej obci GLOBALPROGRES a.s.

Nedelne popoludnie sprevádzané príjemným letným počasím vyplnili svojim kultúrnym programom súbory z našej obce (Topolanček, Topolnica, Podhrúšovan, Katarínka, spevák Robo Kazík), ako aj hostia - skupiny Tramp Song a VV Band. Už dnes sa spoločne tešíme na 1. máj 2006.

Ďalšou významnou kultúrnou akciou v mesiaci máj bola návšteva dychového súboru zo Švajčiarska z Neukirch Egnachu, ktorý dňa 15. mája 2005 vystúpil spoločne s MDO Topolanček na nádvorí zámku v Topoľčiankach.

Už dnes máme pripravený program Kultúrneho leta 2005 v Topoľčiankach a ja pevne verím, že jednotlivé súbory a sólisti nám svojimi vystúpeniami spríjemnia letné nedeľné popoludnia v mesiacoch júl a august.

V mesiaci máj bol v našej obci nainštalovaný bankomat Slovenskej sporiteľne. Nachádza sa v priestoroch nákupného strediska JEDNOTA a bude slúžiť nielen občanom našej obce, ale aj jej návštevníkom.

V súčasnosti pokračujú stavebné práce na výstavbe cyklistického chodníka medzi obcami Topoľčianky - Žitavany. Pokiaľ nám počasie bude priat, chodník by mal byť dokončený do začiatku letných prázdnin alebo najneskôr do 15. júla 2005.

Do konca júna by sme chceli tiež dokončiť práce na ČS 1 (čerpacia stanica) na kanalizačnej stoke - Mlynská (pri Koprdomovom moste, kde je už nainštalovaná technológia) a tým umožniť na-

pojenie na verejnú kanalizáciu občanom na ul. Mlynskej a SNP. V najbližšom čase (cca 3 týždne) budeme realizovať výpravkovanie cestných výtlkov asfaltovou hmotou na jednotlivých miestnych komunikáciách v obci. Po úspešnom vypracovaní a následnom schválení (dopravným inšpektorátom) pasportu dopravného značenia v obci pristúpime v mesiacoch júl - august k umiestneniu jednotlivých dopravných značiek (asi 60 značiek) na miestne komunikácie.

V stručnosti som Vám, vážení spoluobčania, snažil priblížiť najbližšie aktivity a akcie, ktoré plánujeme realizovať v obci. Som presvedčený, že v najbližšom čísle „Našich Topoľčanok“ v mesiaci august 2005 budeme môcť skonštatovať, že sa nám ich podarili úspešne zvládnuť.

Juraj Mesko
starosta obce

Uznesenia z Obecných zastupiteľstiev

Z dvadsiateho siedmeho zasadnutia Obecného zastupiteľstva konaného dňa 12. mája.

Po procedurálnych bodoch starosta Juraj Mesko informoval o dianí v obci v nasledovných veciach:

O podaní projektu na rekonštrukciu strednej časti miestnych komunikácií na štrukturálne fondy EÚ, revitalizácia drevín na ulici Lipová - odstránenie stromov, ktoré boli poškodené, alebo ohrozovali budovy, ukončenie kanalizácie na ulici Litoměřickej Západoslovenskými vodárňami, zemné práce na cyklochodníku.

Poslanci prejednali čerpanie rozpočtu za I. štvrťrok 2005, ktorý predniesol hlavný kontrolór Ing. Pavkov. Celkové čerpanie rozpočtu za dané obdobie bolo na strane príjmov plnené na 55% a na strane čerpania na 42%. Poslanci ďalej odsúhlasili úpravu rozpočtu oproti schválenej štruktúre na vytvorenie novej položky na prevádzku školskej jedálne a školského klubu, keďže tieto originálne kompetencie neboli známe pri schvalovaní rozpočtu v decembri 2004. V bode č.8. odsúhlasili poslanci výšku poplatku za likvidáciu splaškových vôd Na jednu osobu v domácnosti za rok 2005 vo výške 400,- Sk. Tento poplatok je stanovený na rok 2005 a bude vyžadovaný od každého občana bývajúceho na uliciach Cintorínska, Partizánska a Litoměřická tam, kde vybudovala obec kanalizáciu. Poplatok bude vyžadovaný od každého občana, ktorý má možnosť napojenia na kanalizáciu bez ohľadu či tak urobil. Občanovi môže byť poplatok odpustený ak preukáže, že likvidoval splaškové vody zákonom prípustným spôsobom a má od toho vierohodné doklady (napr. faktúry za vývoz fekálií, kolaudačné rozhodnutie o prevádzke domácej čistiarene odpadových vôd a podobne). Tam, kde je vybudovaná kanalizá-

cia vodárňami stočné vyberá prevádzkovateľ.

V bode č. 9. poslanci schválili: žiadosť na prevádzkovanie predajne textilu pani Eve Važanovej, žiadosť o prevádzkových hodinách stánku rýchleho občerstvenia Marte Tomkovej, žiadosť pani Marte Hudecovej o ukončenie nájomnej zmluvy. V časti otázok občanov vystúpili: p. Kniebugel - informoval sa o postupe štátnych orgánov vo veci západu a znečistenia vodného toku firmou Global Progres a.s., Ing. Bánska - požaduje riešenie obmedzenia rýchlosti v obci, prechodov pre chodcov, výmeny prístreškov autobusových zastávok, výsadbu vo veľkoobjemových kontajneroch v obci, p. Solčiansky - sa informoval o odpustení dane z nehnuteľností pre cirkev, p. Kozolka - sa informoval o riešení dopravy po vybudovaní cyklochodníka. Na všetky otázky zodpovedal starosta obce. **Zdroj: Zápisnica č.5/2005**

Z dvadsiateho deviateho verejného zasadnutia Obecného zastupiteľstva zo dňa 2. júna.

Po procedurálnych bodoch programu starosta Juraj Mesko informoval o dianí v obci vo veciach: Bankomat Slovenskej sporiteľne - bol vybudovaný prístrešok a namontovaný automat v priestoroch obchodného domu Jednota, do prevádzky bol uvedený začiatkom júna, veľkoobjemové kontajnery boli umiestnené po obci na odstránenie odpadu, ktorý by skončil na čiernych skládkach. Týmto obec zo svojich nákladov prispela ku čistote okolia, cyklochodník pokračuje v realizácii združením investícií s obcou Žitavany, v mesiaci jún sa vykonajú výpravky miestnych komunikácií, príprava kultúrneho leta je vo finále, pred dokončením je prečerpávací stanica splaškových vôd Mlynská ulica, ktorou dôjde ku prepojeniu s kanalizáciou ulice Hlavnej, príprava pas-

Cyklistický chodník vo výstavbe

V mesiaci jún sa konečne rozbehla stavba cyklistického chodníka Topoľčianky - Žitavany. Jarné zdržanie spôsobené najprv nepriazňou počasia a potom nedostatkom kameniva v blízkom kameňolome je za nami a tak sa cyklisti a aj motoristi v júli dočkajú tejto tak potrebnej komunikácie. Táto spojnica bude ďalšou časťou uľahčujúcou prístup cyklistov do turistického centra, akým Topoľčianky bezpochyby sú. V neposlednej miere je táto komunikácia aj významným príspevkom k bezpečnosti na našich cestách. **RR**

portizácie (projektovanie a realizácia dopravného značenia s odborným posudkom) komunikácií, ktoré sú v správe obce.

V ďalšom bode poslanci doporučili návrh štatútu obecnej knižnice dopracovať na naše podmienky menšej obce.

V bode číslo 6. prejednali žiadosť o prenájom parcely za starým obecným úradom na Parkovej ulici č. 12, o ktorú sa uchádzali traja uchádzači. Hlasovaním bolo odsúhlasené, že jednanie o možnom nájme bude so spoločnosťou RAFTim s.r.o., ktorá chce riešiť výstavbu domu sociálnych služieb pre seniorov, ktorí potrebujú odbornú opateru. Výstavbou takehoto zariadenia by v obci boli nielen možnosti pre umiestnenia našich občanov, ale aj prítomnosť odbornej lekárskej pomoci pre seniorov bývajúcich vo svojich domoch bez toho, aby museli byť umiestnení v ústavnej starostlivosti.

V bode číslo 7. schválili podnikateľský zámer spoločnosti G&G v podaní p. Gálíka na rekonštrukciu bývalej kolkárne a priľahlého ihriska v parku pri zámku. Podľa vyjadrenia p. Gálíka tam plánuje v prvej fáze vybudovať požičovňu bicyklov a obnoviť ihrisko.

V bode číslo 8 požiadala JUDr. Štefulová o rekonštrukciu chodníka na Moraveckej ulici pred areálom drevoskladu. Ing. Kazík upozornil na nutnosť riešenia rekonštrukcie ulice Železničnej vypracovaním jednoduchejšieho projektu, ktorý má zohľadniť aj odvádzanie dažďových vôd. Ďalej navrhol na najbližšom zasadnutí zhodnotiť činnosť kina za I. polrok 2005.

V poslednom bode prítomným občanom odpovedal na otázky starosta obce. Zaujímavé boli otázky pána Milana Bielika o možnosti likvidácie topoľov na Mlynskej ulici, z ktorých je silný úlet semien. Otázka p. Kniebugela smerovala ku možnosti likvidácie odpadov ako sú konáre alebo tráva zakúpením dričky. **Zdroj: Zápisnica č.6/2005**

Jedna zo spomienok vojnového detstva

Ludia, ale zvlášť deti, ktoré prežili vojnové šialenstvo, jeho nevyspytateľné situácie, sú poznačené na celý život. Keďže v tieto mesiace sa pripomínajú jednotlivé výročia spred 60 rokov, spomínam si i ja na niekoľko udalostí, ktoré som prežil ako desaťročný chlapec.

Bolo to na sklonku vojny, keď Nemci z podhorských obcí a štálov zohnali všetok rožný dobytok do Topolčianok. V tom čase kone štátneho žrebčína boli evakuované v Holiči a teda jazdecké priestory medzi jazdiarňou a potokmi Nemci vyhradili kravám. Bolo nedelne ráno, išli sme do kostola a vtedy spoza stromu vystúpila neznáma žena a oslovila ma: „Chlapec, chceš si ľahko zarobiť dvadsať korún?“ Bola to na tú dobu veľká suma, tak som sa opýtal: „Za čo by som tie peniaze mohol dostať?“ Odpovedala mi: „Vieš, tam medzi tými kravami je i moja. Ja ti ukážem, ktorá to je, ty jej založíš túto retiazku, vyvedieš ju z ohrady a potom ja alebo môj syn si kravu zoberieme, no a ty dostaneš dvadsať korún. To bude všetko!“

Ponuka bola lákavá, povedal som jej, že sa dohodujeme, keď pôjdem z kostola domov. S týmto problémom som sa zdôveril spolužiakovi - susedovi, ktorý celú vec videl jednoducho, bez problémov i z hľadiska zaťaženia si svedomia. Zahlásil: „Nemci kravu ukradli, my ju babke vrátime, no a za službu sa má platiť.“ Bolo teda rozhodnuté. Tak sme išli do toho podniku dvaja. Babka po omši na mňa čakala. Podala mi retiazku a keď sme podošli k ohrade, prstom ukázala na svoju kravku a zmizla. My dvaja sme sa poobzerali, hliadku sme nevideli, krave sme založili retiazku a bez problé-

mov sme ju zo stáda vyvedli. Cestou na Bojčín nás zbadali Madari- volali sme ich kosierkari, lebo mali na čiapkach ozdoby z peria. Tí sa však v názoroch rozchádzali. Jedni nám hrozili a ukazovali, aby sme kravu vrátili. Druhí zasa mávali rukami, aby sme s kravou utekali smerom, ktorý sme si určili. Tu kamarátovi napadlo, že by bolo dobre kravu skrýť v ich drevárni. Bol to kúsok od našej trasy a tak sme aj urobili. Stalo sa však to, čo sa nemalo stať. Ich slúžka išla vziať drevo. Krava ju vydesila, s krikom ušla a za ňou vypochoďovala na slobodu aj krava a podľa vlastného zvieracieho inštinktu sa uberala smerom na Hostie. Spoza Števuľovho domu, ktorý bol vtedy posledný, sa vynorila babka z Obýc i so svojím synom, schytili kravu a prášili, koľko to kravské tempo do-

voľovalo. Kravu teda zatiaľ mali a my sme prišli o slúbenú odmenu.

Medzitým sa strhol poplach i medzi Nemcami. Jednému za doprovodu strelby sa podarilo vlastníkov kravu dohoniť. Vzal im ju a víťazne dovedol k ostatnému stádu. Dohra tohoto detskodospeláckeho dobrodružstva mohla byť však pre moju rodinu tragická. Nemci v tom čase už nemali chuť ani síl takéto incidenty dotiahnuť do konca a teda ani výrok pani susedky, mamičky môjho spolužiaka, že ak sa jej synovi niečo stane „tak dá celú rodinu vystrelať“, sa vďaka Bohu nestal skutočnosťou.

Záverom prajem všetkým deťom v mojej vlasti a na celom svete detstvo bez poznania vojny v akejkoľvek forme.

Capt. František Hruška

Zahájenie súťažného roka

Naši hasiči už tradične zahájili súťažnú sezónu 7. mája 2005 v moravskom Holešove, kde máme družobný Zbor dobrovoľných hasičov. Tento rok to nebola iba súťaž družstiev veteránov a zásahových jednotiek. Pri príležitosti 125. výročia založenia SDH, 60. výročia oslobodenia mesta Holešov a 30. výročia otvorenia Domu požiarnej ochrany sa uskutočnilo slávnostné odhalenie a vysvätenie sochy sv. Floriána. Za našu obec sa slávnostného aktu zúčastnil starosta obce, delegovaní členovia výboru DHZ a samozrejme súťažné družstvo. Počas sviackych bola družobnému zboru venovaná krásne vyšitá pamätná stuha na historický prápor. V súťaži, ktorá je odlišná od našich súťaží sme obsadili 6. miesto. Presne v polovici mesiaca, teda 15. mája bola zahájená Okresná liga v hasičskom športe prvým kolom. Naše zmiešané družstvo mužov a dorastencov obsadilo 4. miesto a zmie-

šané družstvo žien a dorasteniek 8. miesto. Druhé kolo sa konalo 29. 5. a naši „muži“ obsadili 1. miesto a „ženy“ zhodne s prvým kolom.

Deň predtým, 28. 5. sme tretíkrát za sebou vyhrali súťaž o „Putovný pohár primátora mesta Nitry“ a stali sme sa jeho trvalým držiteľom. V ten istý deň sme absol-

Deň matiek

Narodenie dieťaťa vníma ako najväčší zázrak, šťastie. Od tejto chvíle nás čaká zodpovednosť, starostlivosť, strach i radosť. Práve radosť sme mali možnosť vychutnať 9. mája 2005, kedy naše deti na ulici SNP v Topolčiankach pre nás pripravili pekné chvíle k nášmu sviatku „Dňu matiek“. Neubránili sme sa dojatiu a každá sa tešila, keď vystupovalo to „jej“. Po hodnotnom kultúrnom programe bolo pre všetkých pripravené spoločné posedenie. Domov sme odchádzali plné vďaky, s darčekom v ruke od našich ratolestí. Ďakujeme pani učiteľkám za obetavý prístup, za milé slová. Tento deň, aj keď ste mali plné ruky práce, patril aj Vám, druhým mamám našich detí.

Za rodičov detí MŠ na ul. SNP Mgr. Eva Báreková

vovali i nočnú súťaž v Motešiciach, kde sa naši muži umiestnili na 13. mieste.

Najmladší hasiči „Plameňáci“ mali svoje okresné kolo 4. júna 2005. Našu obec i zbor reprezentovali družstvo dievčat a družstvo chlapcov. Dievčatá sa umiestnili na 2. mieste a chlapci na 3. mieste. O ďalších súťažiach, ktoré sú pred nami, Vás budeme informovať v ďalšom vydaní Našich Topolčianok.

Jaroslav Ondruška

Životné medzníky Štefana Čepčeka

V tomto roku - roku 2005 si pripomíname dve okrúhle výročia Štefana Čepčeka. Narodil sa 21. februára 1915, teda uplynulo 90 rokov od jeho narodenia. Zomrel 13. júna 1990 - už 15 rokov je od jeho smrti.

Kto bol Štefan Čepček? Podľa uvedených dátumov vidíme, že bol to človek, ktorý žil v rôznych politicko-hospodárskych časoch. Základné vzdelanie nadobudol v Topolčiankach, pokračoval v štúdiu na Gymnázium J. Kráľa v Zlatých Moravciach. Po maturite začal študovať na Bohosloveckej fakulte v Nitre. Po roku túto dráhu opustil, odchádza na vojenčinu, kde vyštudoval Vojenskú akadémiu. Prichádza druhá svetová vojna, je zaradený v rámci slovenskej armády na taliansky front. Po vojne má problémy s uvedením sa do civilného života. Je vyšetřovaný i väznený. Po prepustení z väzenia pracuje ako robotník, neskôr i úradník. Jeho život takto nenápadne plynul až do 60. rokov jeho veku.

Odchodom do dôchodku začína čosi nové - začína písať. Prvým jeho dielom je román MADONY A TERČE. V ňom opisuje útrapy vojny na talianskom fronte - je to čiastočne autobiografia. V druhom diele ZÁMORSKÁ BALADA siahol do prostredia málo známeho. Opisuje život slovenských vystaňovalcov v Amerike v druhej polovici devätnásteho storočia. V tomto diele sa zamerá na málo známu osobnosť „Janka Slovenského“, učiteľa, ktorý v Amerike zostavuje slovensko-anglický slovník, vydáva slovenské noviny, aby takýmto spôsobom pomáhal našim vydieryaným rodákom.

Tretia kniha je venovaná rodnej obci, kniha TOPOLČIANKY - naše dejiny. Je to veľký dar svojim spolurodákom - dar poznania našej histórie. V pozostalosti Štefana Čepčeka sa našla „Zbierka básní“, tá však tlačou nevyšla.

Aby náš rodák napísal takéto diela z rôzneho prostredia, na to bolo potrebné veľa študovať, veľa cestovať. Zúročil svoje jazykové vedomosti - ovládal šesť významných európskych, vrátane klasických jazykov. Ponavštevoval múzeá a archívy v Budapešti, Ostrihome, Viedni a v Krakove a nadobudnuté poznatky odovzdal Slovensku cez svoje, dnes už naše knihy.

Štefan Čepček je pochovaný v Bratislave. Aby sme mali niečo, čo by nám súčasníkom, ale i budúcim pripomínalo túto osobnosť, MO ŠS vyšiel s podnetom osadiť pamätnú tabuľu na dome rod. Karola Čepčeka, kde stál pôvodne rodný dom Štefana Čepčeka. A tak za spolupráce s OcÚ Topolčianky, rod. Čepčekovej a kamenárom Františkom a Viery Blaškovej 16. júna 2002 bola pamätná tabuľa Štefanovi Čepčekovi slávnostne odhalená a občanom sprístupnená.

A. Lukáčová

Pomôžte zachrániť kino!

Milí spoluobčania, možno sa Vám tento nadpis zdá známy. Áno, máte pravdu. Takto sme Vás pred niekoľkými rokmi vyzvali na stránkach Poživatvských novín a požiadali o pomoc, keď sa črtala situácia, že by sa budova kina mohla predať. Vtedy ste sa razantne postavili proti predaju. Vaše hlasy zvažili a kino ostalo. Teraz sa znova na Vás obraciame. Situácia je trochu iná. Kino ostalo, ale čo z toho, keď nemá divákov. Veríme, že to nie je len záležitosť našej obce, všeobecne chodí do kín menej ľudí. Možno je to výška vstupného (u nás 60,- Sk, v mestách 120,- a aj 150,- Sk), alebo vplyv televízie, či pohodlnosť. A v čom konkrétne by spočívala Vaša pomoc? No, vo finančnej podpore. Nemáme na mysli žiadne sponzorské výpomoci, ako je teraz zvykom. Vôbec nie.

Chceli by sme len nejakú zvýšiť návštevnosť. Ukážeme to na príklade. Keď prídu do kina dvaja - traja ľudia, nemôžeme hrať, lebo náklady by vysoko prekročili príjem. Ani desať ľudí náklady za elektrinu a plyn nepokryje. Keby však na jednom predstavení bolo 20 až 25 ľudí, všetko by bolo vyriešené a kino by nebolo stratové a „uživilo by sa“. Už sme zrušili predstavenia cez týždeň. Hrá sa len v sobotu a v nedeľu. Preto prosíme hlavne mladých ľudí. Prídite, vyberte si zo zaujímavých ponúk. No nielen mladí. Hráme aj historické filmy, i komédie, ktoré sú vhodné pre stredný vek. A preto ešte raz prosím. POMŤTE ZACHRÁNIŤ KINO. Pretože keď sa raz to kino zavrie, pretože nemá kto doň chodiť, nikdy viac sa už neobnoví. A ostanú nám len pohostinstvá. **M. Mrázová**

Z históre Podhrušovaniu

Hudba a spev patria do života každého človeka. Sprevádzajú ho od narodenia a sú súčasťou nejednej rodiny, kultúrnej, cirkevnej či inej spoločenskej udalosti. Aj dychová hudba Podhrušovan pri mnohých takýchto udalostiach účinkovala a svojimi tónmi spríjemňovala a dotvárala atmosféru.

Pramene tejto hudby siahajú do 2. polovice 19. storočia. V 70. rokoch uvedeného storočia mladý roľník Kornel Čepec svojím talentom - hre na rôzne dychové nástroje pôsobil aj na svojich rovesníkov tak priťažlivo, že došlo k vzniku dychovej hudby v Topolčiankach. Jej kapelníkom sa stal jej zakladateľ Kornel Čepec a v hudbe účinkovali ďalší 6 muzikanti. Potom sa zloženie hudobníkov menilo a postupne sa prihlasovali ďalší záujemci. Hrávali sa väčšinou rakúsko-nemecké skladby, valčky, ale aj maďarské čardášové a pochodové skladby. Hudba bola od svojho založenia súčasťou Dobrovoľného požiarného zboru v Topolčiankach a je ňou dodnes. Dychová hudba odohrala vtedy množstvo tanečných zábav a nechýbala ani na jednom privítaní prezidenta republiky v obci.

Počas svetových vojen došlo k zmene slubne sa rozvíjajúcej kapely, niektorí z hudobníkov boli povolani k vojakom, ale hrávalo sa aj vtedy. Najmä na hody a fašiangy.

V 60. rokoch minulého storočia prešla hudba veľkými zmenami. Nová skupina začína vystupovať pod umeleckým názvom PODHRUŠOVAN a jej dirigentom sa stáva riaditeľ LŠU v ZI. Moravciach Štefan Laktiš. Všetci hudobníci sa stávajú riadnymi členmi DPZ a na základe dohody majú právo nacvičovať v požiarnej zbrojnici.

Hneď po prvých verejných vystúpeniach sa ukázalo, že Podhrušovan bude písať najkrajšie stránky v dejinách dychovej hudby v Topolčiankach. Nasledovali reprezentačné plesy, festivaly, tele-

vízne nahrávky, rozhlasové relácie, prvé platne.

Dnes je to už teda 135 rokov, čo dychová hudba Podhrušovan rozdáva radosť a veselosť. Sú to stovky hodín, ktoré jej členovia venovali nácviku a náročným skúškam pred každým vystúpením. Čo teda dodať na záver? Je to hudba, ktorá vyšla z ľudu, hrá jeho piesne a ľud jej rozumie. Preto si celá plejáda hudobníkov, ktorí v nej počas 135 rokov účinkovali, zaslúži našu spomienku a uznanie.

Štefan Mesko

Prehľad počasia

	(teplota ovzdušia)	vodné zrážky)
Január	0,6 °C	69,6 mm,
Február	3,2 °C	71,3 mm,
Marec	2,1 °C	8,4 mm,
Apríl	11,0 °C	73,4 mm,
Máj	15,7 °C	54,4 mm

M. Šabík

Krstiny

Po uzavretí stavu manželského prvou očakávanou udalosťou nielen mladých manželov, ale celej rodiny, ba i dediny bolo narodenie dieťaťa. Mladá žena, keď zistila, že sa s ňou deje zmena, že sa k životu hlási vytúžené dieťa, začala robiť veľké prípravy. Šila a vyšivala výbavičku: košielky, čepčeky, kabátiky, podbradníčky a iné potrebné doplnky. Budúci otec sa postaral o belčov - kolísku - tiež patrične vyzdobenú, vyrezávanú a maľovanú.

Pomery v rodinách však boli zložité. V jednej miestnosti žilo viac rodín a teda i viac generácií. Rodiaca žena a neskôr i jej dieťaťko potrebovali nejaký intímny priestor. Ním bola posteľ postavená v kúte izby a zastretá plachtou zvanou kútnica. Kútna plachta bola utkaná z konopnej priadze a vyzdobená podľa vkusu a umenia mladej mamičky - zdobili ju farebné priedky, mriežky - ažúre a často bola aj obháčkováná olvetou do tvaru zúbkov. Veď táto plachta 6 týždňov skrývala dôverný život matky a dieťaťa. Pri pôrode pomáhali babice - pôrodné babky - pôvodne brali skúsenosti od starších babíc, ne-

skôr už boli zaškolené a poučané lekármi.

Narodením dieťaťa sa v domácnosti nič nezmenilo. Každý pokračoval vo svojich povinnostiach, či už v kuchyni, pri dobytku, alebo na poli. Starostlivosť o stravu pre rodičku pripadala hlavne kmotrovcom, budúcim krstným rodičom novorodeniatka. Trikrát do týždňa sa nosila polievka, omáčka v zvláštnom hrnci, na tento účel stanovene, keramickom hrnci, vloženom v „kmoťracom koši“ a pridávali sa i koláče. V deň krstu bol kôš preplnený štyrmi veľkými caitami, podobnými dnešným vianočkám a medzi ne nakládali makovníky, lekávovníky, orechovníky a syrovníky. Nechýbala ani pálenka.

Kmotru - krstnú matku dieťaťa si vyberala matka dieťaťa a kmotra - krstného otca dieťaťa si vyberal otec dieťaťa. Dbalo sa, aby to boli spoľahliví ľudia - bola to nová rodina. Na nich pripadala veľká zodpovednosť pri výchove dieťaťa, no najmä, ak krutý osud zariadil, že krstniatko osirelo. Vtedy krstným rodičom pripadla úloha doviest krstné dieťa čo najsvedomitejšie do dospelosti.

František Beňuš

Pokračovanie v budúcom čísle

Vítaz minuloročného Nohejbalového turnaja o putovný pohár starostu obce Topolčianky KRSTNÝ TEAM pozýva svojich priaznivcov na IX. ročník tohoto turnaja, ktorý sa uskutoční dňa 23. júla 2005 v priestoroch areálu Tatrán n.o. so začiatkom o 9.00 hod. Prezentácia družstiev a losovanie sa uskutoční týždeň pred turnajom, t. j. 16. 7. 2005 (sobota) o 17.00 hod. v Gazdovskom hostinci. Teší sa na Vás usporiadateľ KRSTNÝ TEAM

MDD

Tradične MŠ na ul. SNP v Topolčiankach oslavuje MDD aktivitami, ktoré trvajú niekoľko zaujímavých dní. Po divadielku 1. júna, za ktoré ďakujeme Obecnému úradu si deti 2. júna zašportovali. V úvode zábavných športových hier sa deti rozcvičili ako riadni športovci. Po vysvetlení pravidiel hry sme sa premenili na družstvá lienok, mravčekov, včielok a motýlikov. Šikovnosť si „lienky“ precvičili aj v hre na vodníka, kde trpezlivo prenášali pohárik plný vody cez rybníček a prekážky. Ani tí najmenší z Materského centra spolu s mamičkami sa nebáli prejsť cez strachové vrece, ktoré bolo skúškou odvahy. Presnosť sme si precvičili hodom na cieľ a veru darilo sa nám! Možno sa tešiť na nových olympionikov? Veď aj medaile boli „pravé“ a radosť neopísateľná. Trikrát hurá!!! 3. júna nás čakal ďalší pekný deň, ktorý sme si spestrili kreslením na chodníky okolo škôličky farebnými kriedami. Oblaky sme odfúkli, aby tá krása ostala čo najdlhšie. Oslava ako sa patrí - divadlo, šport, kreslenie a samozrejme diskotéka pri dobrej hudbe. Tešíme sa na júnový výlet, kde objavíme krásy našej obce Topolčianky.

Kolektív MŠ na ul. SNP
v Topolčiankach

Nový bankomat

Po dlhých jednaniach obecného úradu s bankami sa konečne podarilo umiestniť bankomat Slovenskej Sporiteľne v našej obci. Našla sa vhodná lokalita pre umiestnenie v priestoroch obchodného domu Jednota. Bankomat je potrebný na výber hotovosti a bankové operácie bez návštevy banky nielen pre našich obyvateľov ale najmä pre návštevníkov Topolčanok a to 24 hodín denne. Veríme, že táto služba priamo v obci ušetrí čas a prostriedky všetkým. Aj to je jeden z krokov ako byť bližšie k potrebám turistického ruchu. RR

Nahliadli sme do matriky

Narodili sa:

Daniel Belmenen, Žitavská 33
Tomáš Mesko, Hlavná 152
Adam Ušiak, Lipová 24

Opustili nás:

Amália Čepinová, Hlavná 211, 83 r.
Ján Strečka, Hlavná 193, 79 r.
Pavel Kováč, Partizánska 43, 69 r.
Ján Krajčo, Machulinská 17, 68 r.
Anna Bačíková, Lipová 74, 52 r.